

SESTANEK SLOVENSKE DELEGACIJE Z REFERENTOM P. FLERETOM. ČLA- NOM IZVRŠNEGA ODBORA.

V svrhu medsebojnega sporazume-
ga delovanja je uporabil pov. Andrej
Skuli priliko in je sklical v ponedeljek
opoldan sestanek v »Imperialu«, kjer naj
bi se predvsem navzoči člani ožiega so-
sveta kot navzoči delegati sporazumeli z
referentom min. prosv. tov. Pavlom
Fleretom, kot članom Izvršnega od-
bora UJU za sporazumno bodoče delo-
vanje in enotno postopanje.

V prijateljskem razgovoru so se ob-
ravnavala posamezna organizacijska vpra-
šanja in so se objasnili medsebojni od-
nošaji.

Poleg teh vprašani so se delegatom
tudi pojasnile nekatere zadeve, ki zade-
vajo potek kongresa in skupščine.

Na tem sestanku sta se tudi dolo-
čila kot zastopnika ljubljanskega pover-
jeništa na sestanku za sestavo liste
Glavnega odbora pov. Andrej Skuli
in urednik Ivan Dimnik.

Obvestilo se je tudi delegate o po-
setu, ki ga bo imelo ljubljansko pover-
jenišvo pri ministru g. Iv. Puclju ter
so se nominirali v deputacijo člani ožie-
ga sosveta pov. Andrej Skuli, pod-
predsednik Anton Hren, urednik
Ivan Dimnik in Ljud. Musek.

SESTANEK ZA SESTAVO LISTE NO- VEGA GLAVNEGA ODBORA.

Na iniciativo zagrebškega pover-
jeništa se je vršil v ponedeljek opoldne
sestanek v hotelu »Imperial« v svrhu
dogovora za sestavo enotne in spora-
zumne liste za Glavni odbor UJU.

Tega sestanka so se udeležili za-
stopniki vseh poverjeništev. Kot zastop-
nika ljubljanskega poverjeništa sta bila
nominirana na predsestanku pov. tov.
Andrej Skuli in urednik Ivan Dimnik.

Sestanek vseh zastopnikov pover-
jeništev je pokazal, da je teza strogo ne-
strankarske stanovske organizacije pro-
drla tudi v drugih poverjeništvih.

Pov. Andrej Skuli je povdarjal,
da mora ienati izbiranje kandidatov v
Izvršni odbor po strankarski opredelje-
nosti in moramo v Izvršni in Glavni od-
bor izbrati svoje najbolje ljudi, ki bodo
dali garancijo za nestrankarski pravec
stanovske politike v organizaciji.

To so vsi tudi odobraval in enako
stališče so povdarjali tudi drugi govorn-
iki na tem sestanku.

Pri sestavi liste je pov. Andrej
Skuli iznesel v imenu ljubljanskega
poverjeništa kandidata: listo, ki je bila
sprejeta na pokrajinski skupščini v Cel-
lju, katero so navzoči brez ugovora
sprejeli.

VOLITVE NOVEGA GLAVNEGA ODBORA UJU.

Ko je popoldne podpredsednik gosp.
Vlada Petrovič otvoril skupščino,
je povdaril, da je bil dopoldne sprejet
predlog ljubljanskega poverjeništa, naj
se volitve izvrše kot prva točka dne-
nega reda popoldanskega zasedanja. Vsi
zborovalci so ponovno pritrdili temu
predlogu.

G. Vlada Petrovič je povda-
ril, da je treba v Izvršni in Glavni odbor
izbrati osebnosti, ki bodo dale Udru-
ženju garancijo za uspešno delo in osebe,
ki bodo dale garancijo za izvedbo smeri

stanovske politike, ki jo je označila
skupščina. Treba je, da se pritegne vse
skupine na to bazo in da izginje iz Udru-
ženja vsaka partizanska smer ter se iz-
vaja stroga stanovska politika na novi
bazi. Omenjal je, da se je vršil v to svr-
ho že predsestanek, ki je sestavil listo,
katero prečita.

Vnela se je debata za izpremembo
liste, in sicer so zahtevale učiteljice več-
jega zastopstva, skupina somišljenikov
tov. Milutina Stankovića je pa
zahtevala, da pride tudi on v odbor.

Vsem zahtevam se je ugodilo in je
bila nato sprejeta lista, na podlagi kate-
re se je Glavni odbor na večerni seji
sledede konstituiral:

Predsednik UJU je g. Vlada K.
Petrovič.

Podpredsednica je gđ. Jeli-
sava Vavra.

Podpredsednik Izvršnega
odbora je g. Tihomir Kostić.

Tajnik je g. Jovan Miliević.

Urednik »Narodne Prosvete«
je g. Vujica Petković.

Urednik »Učitelja« je g. Mih.
M. Stanojević.

Ostali člani Izvršnega od-
bora so gg.: Pavel Flere, kot kandidat
in zastopnik slovenskega učiteljstva,
Stevio Tintor, kot kandidat in zastopnik
hrvatskega učiteljstva, Milutin Stanko-
vić, Pero Vuksanović, Danilo Djordje-
vić, Mata P. Ljubić, Anta Mladenović.

Namestniki Izvršnega od-
bora: Dušan Milutinović, Petar Djako-
vić, Radja Vujčić in Sava Milosavljević.

Kot člani Glavnega odbo-
ra so bili še izvoljeni:

Za Slovenijo: gg. Anton Gmš,
Anton Hren, Josip Lapame in Ivan Dim-
nik (kot namestnik).

Za Srbijo, Črno goro in
Vojvodino: gg. Milan Smiljanić,
Djoka Petrović, Todor Dimitrijević.

Za Dalmacijo: gg. Krešimir
Novak, Tanasije Koljani Hinko Urođje-
vić in Ivo Mitrović (kot namestnik).

Za Bosno in Hercegovino:
gg. Izaija Mitrović, Milan Sučević, Ljuba
Jovanović in Gligorije Jerić (kot na-
mestnik).

Za Hrvatsko: gospodje: Jelisa-
va Vavra, Blaž Štefić, Jovan Milojević in
Antonić Srnić (kot namestnik).

Za člane Glavnega nad-
zornega odbora: gg. Filip Tošo-
vić, Proka Damjanović, Dušan Djordje-
vić, ga. Jela Ivanovića in Boža Ra-
dulović. — Namestniki: Jova Jakovlje-
vić in Svetozar Ivković.

DEPUTACIJA PRI MINISTRU GOSP. PUCLJU.

Po izvršenih volitvah je po prejš-
njem sporazumu s predsedstvom Udru-
ženja odšla deputacija ljubljanskega po-
verjeništa k ministru g. Ivanu Puclju,
da mu obrazloži novo stališče po-
verjeništa.

Poverjenišvo so zastopali pov. An-
drej Skuli, pov. namestnik Anton
Hren, član ožiega sosveta Ljud.
Musek in urednik Ivan Dimnik.

Poverjenik tov. Andrej Skuli je
obrazložil in povdaril g. ministru novi
pogoji v ljubljanskem poverjeništvu
UJU, ki hoče stati vsem režimom enako
objektivno nasproti pričakuje na enako
objektivnost in strogo zakonitega postop-
panja tudi obratno do učiteljstva.

Ker se čuje, da vlada pritisk od
strank glede gotovih personalnih izpre-

memb. opozarja, da take izpremembe ki
se izvrše zgolj iz strankarskih razlogov
in na tej podlagi, niso niti v interesu
strank samih, niti v interesu šolstva in
narodne prosvete, še manj pa je to zdru-
ženo v interesu učiteljskega stanu. Zato
je pred takimi izpremembami resno sva-
riti in je prav svrilen zahtev, da stranke
s takimi izpremembami ničesar ne pri-
dobe, polpretekla doba.

Poverjenišvo in novo vodstvo, ki
ga zastopamo bo stalo strogo na stali-
šču, da se imajo vsa premeščena stalnega
učiteljstva izven razpisa izvršiti le spo-
razumno s prizadetimi vsa premeščena
ki imajo disciplinaren značaj, le na podla-
gi predhodne disciplinarne preiskave in
na podlagi disciplinskega pravoreka in
vse nadzorniške izpremembe le na pod-
lagi ugotovljenih stvarnih razlogov in ne
brez predhodnega zaslišanja prizadetih
in ugotovitve vzrokov, ki naj bi bili pod-
laga izpremembi.

Na to je iznesel pov. Skuli pred-
loge, ki jih je preiel ljubljansko pover-
jenišvo od članstva v zadevi snovanja
kmetijsko nadaljevalnih šol za deco od
14—18 leta in zadevi prirejanja tečajev
za učitelje, ki naj bi ga usposobili za ta
pouk ter snovanje teh šol. Omenjal je
tudi konkretne slučaje, da bi se dovo-
ljevali dopusti v svrhu študija te stroke.

Gospod minister je obljubil, da bo
takoj ustavil potrebne vsote za snova-
nje in vzdrževanje kmetijsko-nadaljeval-
nih šol v budžet, ki ga je prav ta dan
pripravljaj za oddajo in enako tudi po-
trebne vsote za tečaje za izobrazbo uč-
teljev za kmetijsko nadaljevalne šole.
Enako hoče tudi napraviti posebno vlo-
go na ministrstvo prosvete s strani mi-
nistrstva poheprivrede, da se bodo do-
voljevali učiteljstvu dopusti v svrhu
kmetijskega študija.

POROČILO »IZVEŠTAJNEGA« ODBORA.

Delegati so preiel tiskano poročilo
o delovanju Glavnega odbora. To poro-
čilo je pretresal Izveštajni odsek.

Tiskano poročilo o delovanju Glav-
nega odbora UJU povdarja izročitev re-
solutci V. glavne skupščine v Subotici g.
ministru prosvete, delovanje za zaščito
stanovskih interesov: protesti proti pre-
meščanjem na Hrvatskem, vloga za 15%
povišek pri 32 letih penzije, premembe
šolskih nadzornikov, za reorganizacijo
učiteljstva za izjednačenje prejemkov po-
ročenih učiteljev, akcija za disciplinarni
postopek po čin. zakonu, izplačilo dolžne
razlike nov cenaz za odmero penzije,
delovanje na reorganizaciji Udruženja,
zakon o narodnih šolah, zveze z učitelj-
skimi organizacijami drugih slovanskih
držav, Koviljački Učit. Dom in Jugoslov.
Učit. Dom v Beogradu, vračilo penzijs-
kih fondov naš organizacijski tisk seje
in delo Izvršnega odbora, obveščanje
članstva v personalnih zadevah, osebne
izpremembe v Glavnem odboru in Po-
verjeništvih, manifestacije, knjižnica
Glavnega odbora: poleg tega poročila
obsega »Izveštaj« imenik članov Glav-
nega odbora in odborov vseh poverjen-
štev in okrajnih učiteljskih društev ter
poročila o delovanju poverjeništev.

Iz »Izveštaja« je razvidno, da šteje
poverjenišvo Beograd 6480 članov, po-
verjenišvo Zagreb 2040 članov, pover-
jenišvo Ljubljana 2324 članov pov. Sa-
rajevo 703 člane pov. Split 897 članov.
Skupaj ima torej UJU 12.454 članov.

»Izveštaj« obsega tudi račune in bi-
lancu UJU.

V imenu Izveštajnega odbora je po-
ročal tov. Blagoje Radojković. Konstatiral je da so člani Glavnega od-
bora poročilo podpisali. Niso se izpolnje-
ne vse zahteve učiteljstva. Nova uprava
bo imela še mnogo dela na realizovanju
učiteljskih zahtev, v prvi vrsti pri šol-
skem zakonu. V nekaterih pogledih je
Glavni odbor premalo storil in se je pre-
malo energično zavzel, posebno glede
preganjanja učiteljstva v drugi vrsti je
treba povzdigniti v tem pogledu stanov-
ski tisk, treba je večje pažnje, da dobi-
mo dobre šolske nadzornike, energič-
neje se je treba zavzeti za izločilo
razlik.

Podpredsednik g. Vlada Petro-
vić povdarja, da se mu zdi umestna kri-
tika tov. Radojkovića. Po tej kon-
stataciji se je poročilo o delovanju Udru-
ženja brez debate odobrilo.

DEBATA O IZPREMEMBI PRAVIL.

V imenu odseka za izpremembo pra-
vil je poročal g. Ljubo Krajačić, ki
je prečital predlog, da se revizija pravil
odloži na bodočo skupščino, med tem se
pa referat g. Skale prevede in raz-
množi ter odpošlje vsem poverjeništvom,
da se na podlagi teh smernic sestavi na-
črt novih pravil, ki jih pred glavno skup-
ščino obravnavajo vsa poverjenišva.

Predlog je bil sprejet po daljši de-
bati v katero so posegli gg.: Uzelac,
Milan Protić, Nedeljko Laza-
rević, Danilo Milanović, Diu-
ro Logomerac, Živojinović in
Skala.

Ta debata je jasno pokazala, da želi
učiteljstvo od vsega partizanstva popol-
noma očiščeno organizacijo, ki bo strogo
stanovska in strokovna. Vse referat g.
Skale je bil že v tej smeri izdelan, še
ostreje pa je to zahtevo začrtala in po-
vdarila debata.

V tej debati je bilo jasno videti, da
so temeljne teze, ki jih je sprejelo slo-
vensko učiteljstvo v Celju globoko uko-
reninene v najširših plasteh učiteljstva
in da se učiteljstvo odločno izreka za
strogo nestrankarsko stanovsko politiko
in za stanovsko edinstvo vsega učitel-
stva v državi.

DEBATA O PROSVETNI POLITIKI.

Najzanimivejša je bila debata o pro-
svetni politiki, ki je bila naravnost zma-
goslavna za deklaracijo slovenskega uč-
telstva in njene teze, ki so bile sprejete
v Celju.

Kakor bi vrelo iz govornikov, tako
so prikipelvali misli deklaracije drugega
za drugo pri enem kakor pri drugem go-
vorniku, vedno boli v izraziti obliki, iz-
zvenevale so iz temperamentnih govorov
učiteljstva iz Južne Srbije, Bosne, Herce-
govine, Dalmacije in Hrvatske.

Kmalu je bilo videti, da smo si edini
in smo istih misli tudi glede preokreta,
ki se mora izvršiti v naši organizaciji.

Slovenskim delegatom deklaracije ni
bilo treba niti iznašati niti zagovarjati,
saj so jo iznašali drugi in zagovarjali
bilo odločno, kakor so jo zagovarjali do-
sedanji meni najvnetejši zagovorniki.

Srbsko učiteljstvo je bilo še radikal-
neje od slovenskega ter je zahtevalo že
na svoji pokrajinski skupščini popolno
sindikalno osnovo za reorganizacijo
Udruženja in tudi na pokrajinski skup-
ščini hrvatskega učiteljstva v Zemunu se

Organizacija mladine in delo učiteljstva pri isti.

(Dalje.)

16. Škocijan pri Mokronogu osnov-
na šola: Izdelali so dva predmeta za
razstavo v Beogradu. Na binkoštno ne-
deljo so uprizorili igrj »Ptičji kralj« in
»Volk in kozica«. Obe igrjci je mladina
izborno izvajala. Občinstvo, ki je napol-
nilo društveno dvorano do zadnjega ko-
tička je bilo polno hvale Dohodkov je
bilo 300 Din. Od čistega dobička se je
poslalo Jugoslovenski Matici in Družbi
sv. Cirila in Metoda po 50 Din. Ostali
znesek so porabili za izlet ob sklope šol-
skega leta. Nabrali so dne 7. junija 1925
za Rdeči križ (351.45 Din) in napravili
izlet v bližnjo okolico.

17. Toplice pri Zagorju ob Šavi,
osnovna šola: Priredili so dve otroški
igrj, sodelovali pri dramatičnem odseku
Sokola in napravili izlet v okolico.

18. Zagorje ob Šavi osnovna šola:
Sklenili so obdarovati obmelno deco za

LISTEK.

VINKO MÖDERNDORFER:

Boji in napredek Mežiških rudarjev.

Pod tem naslovom je izšla pred
kratkim brošurica tovarša Möderndor-
ferja. Dobil sem jo i jaz v roke in sprva
sem si mislil: »Čemu nam tovarš vsi-
luje svoje lokalne zadeve? Kakšen po-
men naj ima to za nas učitelje?«

Učiteljevo delo bi moralo biti vedno
usmerjeno v pravi boj v oni boji, ki ima
pred seboj jasno začrtan cilj. Tako delo
bi rodilo pravi uspeh in naš ugled bi
rastel.

Ni pravo delo to, da sem v kakem
društvu in tam le pomagam morda le z
nasvetom pri prirejanju veselice itd. To
je sicer navidezno lepo in v hipu učni-
kovito pa le v hipu. Ko pa hočem vli-
deti pravi uspeh, tedaj se vse pene pre-

hitro razblinijo in zopet sem tam, kjer
sem bil pred nedavnim.

Stara resnica je, da nas učitelje ča-
ka nebrojno nalog, katere nam je izvr-
šiti med ljudstvom. Smo pa li zreli za
pravo delo med ljudstvom? Dvomim,
kajti drugače ne bi bili tako zasovra-
ženi pri ljudstvu kakor smo baš sedaj.
Nimamo jasnosti v načelih, nimamo pra-
vega pojma o naši vlogi med narodom.
Morda se bo vse to čudno zdelo in ven-
dar je tako.

Vendar pa naše pravo delo za ljud-
stvo ne bi bilo tako težko, ako bi le ho-
teli malo se pozlobiti vase. Hipoma bi
spoznali, da je vse to naše behanje za
strančice le tuja navlaka, s katero se po-
našamo pred takozvano gospodo. Kaj
briga kmet, delavec, trpin itd.!

Vidimo bedo med ljudstvom in be-
žimo pred njo. Zapiramo se z močnimi
zapahi, da ne bi slišali ljudskega klica
po pravih voditeljih oziroma po ludeh
s čutečim srcem. Pa zopet naš glas:
»Kaj ljudstvo kaj beda in še drugo!
Stranka, stranka, to je glavno!«

Take misli so mi došle v glavo pri
čitanju Möderndorferjeve brošure. Ves
zamišljen sem jo položil na mizo in z ža-
lostjo v srcu sem priznal, da jih je malo
v naših vrstah, ki bi s tako živostjo de-
lali za trpina, kakor to dela naš tova-
riš in pisatelj omenjene brošure, Nikarh
poklonov nočem delati tovarišu Möder-
ndorferju, le to lahko trdim da je iz vse-
ga delca viden lep okvir učitelja-de-
lavca, ki ne kloni hrbta tudi v najkritič-
nejših urah. Ne mamijo ga lepe besede
gospode, Tak bi moral biti učitelj!

Iz brošurice lahko sleherni izpre-
vidi kaj je boji in kaj pomeni bojevitost
članstva. Le trohica priboriene pravice
je stalo ogromno truda.

Kapitalizem je mednarodni. To je
jasno začrtano i v tej brošuri. Rudarja
in kmeta-trpina je izsesaval nemški ka-
pital, a sedaj opravlja to isto delo. An-
glež, oni Anglež, o katerem smo sodeli
med svetovno vojno tako sentimentalno.

Herman Kmet.

== Šolski upravitelji in upraviteljice, naročite šolske potrebščine pri Učiteljski tiskarni! ==

je videlo spoznanje, da na tej osnovi ne pridemo do cilja in pripoznavati so se pričele teze popolnega stanovskega edinstva v svrhu obrambe skupnih interesov.

Ze referat g. Skaviča je bil znatna poteza umika in priprava za bazo popolnega stanovskega edinstva učiteljskega stanu. Na kongresu samem sta bila oba incidenta javna manifestacija za popolno stanovsko edinstvo in nestransko obrambo učiteljskih stanovskih interesov. Pod vtisom hrvatske pokrajinske skupščine v Zemunu in pod vtisom enodušnega izraza novega pravca stanovske politike organizacije, ki je bil viden na kongresu, je potekel tudi referat g. Skaviča, brez ofenzive proti novi smeri in brez obrambe starih tradicij in gesel, proti katerim je vel veter ves čas kongresa in ves čas na skupščini.

V imenu odseka je iznesel resolucije o prosvetni politiki g. Žika Radosavljevič, ki zahteva enotni šolski zakon pri katerega izdelavi mora sodelovati tudi naša organizacija. Odločno mora biti zaščitena učiteljska stalnost.

Lahko trdimo, da pravi izraz mišljenja učitelstva na ni bil referat g. Skaviča in ne iznesena resolucija temveč je bil pravi izraz mišljenja večine učitelstva viden v debati in v izražanju mišljenja ki so ga izražali delegati vseh pokrajin v debati. Posebno učitelji iz južnih delov Srbije so neizprosno in zelo radikalno izražali in zastopali temeljne ideje stanovske politike kakor jih zastopa deklaracija slovenskega učitelstva.

V debato so posegli gg. Aranicki, Stojilović, Vukšanić, Sima Simić, Vitorović, Čeda M. Todorović, Dušan Šestan, Juraj Mravinac, Nedeljko Lazarevič in ga. Natalija Lazarevič.

Posebno v toplih besedah in vehementno je zagovarjal strogi nestranski pravec stanovske politike v organizaciji zastopnik sarajevkega poverjenstva g. Nedeljko Lazarevič.

Tov. Dušan Šestan je med svojim govorom prečital tudi celisko deklaracijo v srbo-hrvatskem prevodu.

Voditelj opozicionalnega učitelstva v beograjskem poverjenstvu delegat g. Vitorović je v ostrih besedah obsojil cepljenje učiteljskih vrst na podlagi vsiljenih nestanovskih gesel v stanovske programe kakor se to vrši z zlorabo narodnega edinstva ki je le sredstvo za delitev učitelstva v državotvorno in antidržavno, v zveličavno in separatistično.

Debata o prosvetni politiki je bila najsvetlejša točka vsega kongresa in skupščine. V njej je nadla odločitev o smeri stanovske politike ki jo želi ogromni del učitelstva iz vse države, z njo je zmagala tudi celiska deklaracija brez glasovanja na državnem torišču v učiteljskem parlamentu.

PREDLOGI IN NASVETI.

G. Blagoje Ristić je čital nato še došle predloge, ki so bili predloženi skupščini potom izvršnega odbora.

Iz področja ljubljanskega poverjenstva sta došla dva predloga.

Sprejet je bil predlog ožjega sosvetja pov. Ljubljana, da naj se sestajajo redno vsak drugi mesec vsi poverjeniki ter predsednik in tajnik UJU iz Beogra-

da v najprikladnejšem središču med vsemi poverjenicmi na seje, na katerih se bodo udrili medsebojni osebni stiki med poverjenicmi in centralo ter se bodo spoznavale medsebojno prilike v posameznih poverjenicstvih. Na teh sejah se bo razpravljalo o položaju in potrebnih enotnih korakih ki jih imajo izvesti posamezna poverjenstva in izvršni odbor v interesu učiteljskega stanu in povzdige naše stroke.

Drugi predlog je doposlal kot protest proti celjski pokrajinski skupščini ljubljanskega poverjenstva izvršnemu odboru neki akcijski odbor, obstoječ iz gg. Ivana Šmaidka, Antona Likozarja, Antona Germeka, Rudolfa Dostala, Luke Jelenca, Rudolfa Kneza in Pavla Plesničarja. Ta predlog je izvršni odbor že pred skupščino sam odklonil, ker ne pripozna kot osnove Udruženja nikakih akcijskih odborov in je došel predlog na izvršni odbor popolnoma nelegalnim putem.

Osvojeni so bili še razni drugi predlogi, ki jih priobčimo posebe.

Po izčrpanem dnevnem redu je zaključil predsednik g. Pero Vukšanić s posebnim nagovorom skupščino.

KAJ PIŠE »NARODNA PROSVETA« O PREOKRETU V UJU?

»Narodna Prosveta« prinaša izpod peresa bivšega urednika »Narodne Prosvete« tov. St. Staničiča uvodni članek pod naslovom »Rezultati kongresa«, kjer piše sledeče:

»Kongres in skupščina sta izvršila tudi izvolitev nove uprave UJU. Neprekimena zahteva vsega učitelstva, da se iz Udruženja odstrani partijska politika, je dala kot rezultat koalirano listo nove uprave UJU.

In kot poročstvo za boljšo bodočnost organizacije, kot željo vsega učitelstva in neodložljivo potrebo — so ob priliki konstituiranja vse tri glavne grupe pov. v UJU podale preko svojih govornikov svečane izjave, da z vstopom v upravo UJU odpravljajo iz sebe vsako strankarsko politično tendenco, otrsajo s sebe partizanski prah in prehaiano v upravo UJU, da služijo učitelstvu izključno kot prosvetni in stanovski delavci, brez ozira na stranke.

Te izjave dajejo novo nado za boljšo bodočnost našega Udruženja, za krepkejšo in složnejšo delo v upravi in če se bo na temelju teh izjav vodilo našo organizacijo samo po prosvetnih in stanovskih poteh, udano in nesebično, se bo našla vez, da bo vsa naše učitelstvo enodušno in složno.

Po svoji mnogobrojni udeležbi je bilo vidno živo zanimanje za skupno delo in cilje ter je bil doprimešen dokaz, kako velika je ljubezen in neomajna je vera v naše stanovsko edinstvo in našo stanovsko zajednico.

KAJ PRavi O POTREBI NOVEGA PREOKRETA HRVATSKI PEDAGOG DR. J. TURIC.

On piše v »Narodni Prosveti«: »Ako učitelje prevladajo na kongresu politični, strankarski, plemenski in konfesijski interesi in afekti, je to dokaz da nimamo

učiteljev, ki so samostojni in svobodni duhovi ter ne morejo biti niti vzgojitelji takih duhov. Isto in enako zlo je, ako učitelji robujejo Srbstvu, Hrvatstvu, Jugoslovenstvu, komunistični, socialistični ali klerikalistični »religiji« in vrsti te ali one stranke. Učitelji, ki robuje, je fanatiziran; učitelji, ki je fanatiziran, ta ne more dvigniti mladine višje od sebe. A to je naša dolžnost!

Stvorimo stanovsko organizacijo, ki bo prepredila poedincem, da bi služili strankam in ne šoli.

SEJA GLAVNEGA ODBORA.

Takoj po skupščini se je sestel novi Glavni odbor na sejo v svrhu konstituiranja.

Na tej seji so poverjeniki posameznih poverjenicstev podali svoje oficijelne izjave, v katerih so vsi brez izjeme naglašali, da se hočejo izogniti vsakih partijskih ozirov in vplivov in hočejo zastopati v Glavnem odboru strogo novo smer, ki bo donesla učitelstvu večjih uspehov, na tej podlagi naj se izvrši tudi konstituiranje novega odbora.

Izbrani so bili funkcionarji, kakor so središči označeni.

Po konstituiranju je prevzel besedo bivši predsednik UJU gosp. Milutin Stanković, ki je naglasil, da je le slučajno prišel zopet v Glavni odbor. Pripoznal je povreške, ki so se dogodile,

Zveza učiteljskih društev Julijske Krajine - razpuščena.

Italijanski »imperij«, ki ob vsaki priliki povdaria svojo moč in veličino, se je zbal peščice tovarišev in jim razdeljal skupno ognjišče. Kdor pozna laško mentaliteto temu ta vest ni prišla nepričakovano. Našim tovarišem in tovarišicam je namenjeno izpiti grenki kelih do dna. Želimo jim le, da bi ne ostalo nič grenkega v kubi, ko pridejo k nam preko meje.

»Zveza« naših tovarišev v neodrešeni zemlji je pomenila več nego si mislimo. V njej je bila osredotočena vsa kultura, ki so ji bila drugače vrata zaprta. Manj stanovska nego kulturna (stanovskih pravic ni bilo kje braniti ob obstoječem laškem cinizmu) je bila eminentne važnosti ne le za učiteljski stan nego tudi za narod. Nobena druga organizacija ni izvršila toliko izključno kulturnega dela med naširšimi plastmi zaslužnjene naroda kot razpuščena »Zveza«. In zaradi tega je morala iti

»Zveza« je prva spoznala da mora vsak sam pomagati kdor noče pasti za desetletja nazaj v državi, ki programatično sili širše plasti v analfabetstvo — vzdrževala je večtedenske vsakoletne izobraževalne tečaje za svoje člane in širila obzorje svojih članov v samozobrazovalnih odsekih. Iz teh tečajev in odsekov je izšlo lepo število kulturnih borcev, ki so svoje znanje in izkušnje razširili med ljudstvo. Inteligenca, poštenost in trdnost našega ljudstva tam preko meje je v dobršni meri uspeh dela teh borcev. Z ukinitvijo »Zveze« je to delo uničeno in vsak tovariš bo od-

ko je še on bil na vodilnih mestih Udruženja, a s tem pripoznanjem naj bo tudi vse pozabljeno kar je bilo. Sezimo si zopet prijateljsko v roke in deluimo na novih osnovah, brez partijskih primesi, kakor se je to povdario na kongresu in skupščini in kar bo edino v blagor učiteljskega stanu in narodne prosvete za kar hočemo složno vsi delovati v Glavnem odboru.

Njegova izjava je bila toplo pozdravljena od vseh.

BANKET V »IMPERIALU«.

Zvečer je bil banket v hotelu »Imperial«, katerega se pa zastopniki ljubljanskega poverjenstva niso mogli udeležiti, ker so odhajali z večernim vlakom in je silno neurje, ki je nastalo tik po skupščini, preprečilo udeležbo še onim, ki so se ga prvotno namenili udeležiti v imenu tega poverjenstva.

Ivan Dimnik.

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju donarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ova informacije so valdar točne izjorne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Božić in pomagati bedni bolehnim obitelji.

19. Ljubljana, I. deška osnovna šola: Podmladkarji so skrbeli za revne svoje součence ne glede na to ali so bili člani ali ne, posebno s tem, da so donajali bolne situirani obrabljeno perilo, obleke in čevlje ter jih razdeljevali med ubožnejše učence. Takih obdarovanih je bilo v vsem letu 29. — Učenci od III. razreda višje so dopisovali neposredne z učenci Podmladkarji drugih šol naše kraljevine. Dopisi so bili večinoma odgovori na pisma, ki so jih prejemali od drugod največ iz beograjskih šol. — Ob sklepu šolskega leta je prispevala blagajna Podmladkarjev za počitniško kolonijo na Dovjem z zneskom 200 Din, ki se je porabil za vzdrževanje revnih otrok v omenjeni koloniji — Priredili so izlete v okolico in na Gorenjsko ter nekaj razredov na Dolenjsko.

77. Maribor, IV. dekliška osnovna šola: Nabirale in poslate so prispevke deci v Prizren. Izdale so 1650 Din za šivalni stroj. — Priredile so en koncert skupno s Podmladkarji drugih šol in en koncert na Vidov dan. Udeležile so se prireditve »Slovenskega ženskega društva«. — Napravile so izlete v bližnjo okolico.

„Nema“.

Po devetnaesturni vožnji smo srečno privozili v prestolico. Vsak izmed nas je prešel svoje boleče kosti, pregledal svoj mošniček, olajšanem no tov. Kobalu za napitnine neprestano se me niajočim sprevednikom in oropanjem po zagrebški restavraciji — ter skočil več ali manj gibčno na peron, da se lepo dostojanstveno postavi ob sprejemu.

Pa stojimo in čakamo ter se oziramo. Vprašam tuica: »Prosim gospod, kje čakajo tovariši določeni za sprejem? Ne bi rad zamudil!«

»Kdo?« vpraša tujec.

»Tako nekaj tovariški odbor, nekaj komite, ali podobno.«

»Ah, nema jih, nema!«

S prtljago v levi in načrtom mestnih ulic v desni romamo vsak v svoji določeni hotel. Po dolgem trudu izpraševanju in velikih nepotrebnih ovinkih dospem do svojega. Prosim vratarja, da mi pokaže sobo, zame rezervirano.

»Nema je!« pravi.

»Kako, da ne?« vprašam ponižno ter mu kažem listek. »Saj je rezervirana zame!«

»Da, ali oddali smo jo, ker nam je zmanjkalo prostora, morda se kaj izprazni medtem.«

In grem, da si poiščem sobo na lastno pest. Hodim in hodim, pa me zaloti nevihta in ves premočen se znajdem v Savski šoli, kjer je deloval odbor za odkazovanje prenočišč. Povem: tako in tako...

»Ah, kar tu ostani!« mi pravi prijazen srbski tovariš in mi odkaže posteljo v šolski sobi. Bila je dvanaista izmed trinaistih. Odlagam in vprašam tovariša ob sosednji postelji: »Ti, ki si že eno noč prebil tu, nove: ali imate koga, ki smrči? Moji živci so namreč kaput!«

»O, tega nema med nami!« se nasmeje moj trinaisti sosed.

Noč. Truden in zbit ležem in čakam, da priromaio vsi domov in utihnejo. Okrog ene ponoči nastane res tišina. Ali bila je tišina pred nevihto. Komaj zadremlem, me vzbudi strahovito grgranje, erčanje, piskanje in hropenje, kakor da gre močilen plaz preko nas: moj trinaisti sosed je začel smrčati... Sedem na posteljo in bulim obupano v praznino. In drug za drugim sedajo tovariši... tekem pol ure nas sedi vseh dvanaisti tovarišev... zavistno gledamo trinaiste-

ga, ki se ne gane, ampak z neizrecnim fanatizmom odpira nove registre. — Ob petih jutraj smo vsi, razen trinaistega, v kavarni.

Zmanjka mi žigic. Stopim v prvo trafiko, da si jih kupim. Pa mi da fante črno-žolte. »Prosim,« pravim »Ciril-Metodove, ali na one Jadranske straže.«

»Nema!« odkima fante.

Vprašam priznanega srbskega stanovskega organizatorja: »Ali imate pri vas tudi »Akcijski odbor?«

»Kakov akcijski odbor, brate? Nema toga kod nas.«

»Ali poznate pri vas prepis o narodnem in državnem edinstvu?«

»I toga nema kod nas!«

»Kaj pa imate?«

»Stanovsko edinstvo iščemo!«

Navsezadnje sem se tudi jaz naučil: Ko sem se vrnil in izstopil v Ljubljani, stopi predme berač in mi proži svojo suho dlan. Pogledam v denarnico in vzdihnem: »Nema, brate!«

J. Ribičič.

Monopol šolskih zvezkov je preklican. Naročajte zvezke Učiteljske tiskarne!